

طراحی و ساخت خردکن تنه درخت موز

محمد علی رستمی^۱

چکیده

سطح زیرکشت موز کشور در سال زراعی ۷۹-۷۸ بیش از ۲۴۰۰ هکتار تولید آن بالغ بر ۴۰۰۰۰ تن گزارش شده است. هم اکنون از تنه درخت موز که پس مانده باغبانی به حساب می آید هیچگونه استفاده ای نمی شود. در این تحقیق یک دستگاه خردکن جهت قطعه قطعه کردن تنه درخت موز با شبیه ساقه آن طراحی و ساخته می شود. از تنه خرد شده درخت موز می توان کود گیاهی تهیه نمود یا از آن بعنوان پوشش (مالچ) بر روی سطح خاک باغات بمنظور جلوگیری از تبخیر آب، داغ شدن خاک و بهبود شرایط فیزیکی خاک استفاده نمود. بدین منظور یک دستگاه خردکن تنه درخت موز در ۱۲ مرحله طراحی شده و قطعات آن بر اساس نقشه های تهیه شده بوسیله نرم افزار *Mechanical Desktop* ساخته شد. خردکن طراحی و ساخته شده دارای ظرفیت نظری $2/1 \text{ kg/sec}$ و توان مصرفی $15/44 \text{ hp}$ می باشد. دستگاه دارای ۴ ردیف تیغه و هر ردیف دارای ۸ عدد تیغه می باشد. دور استوانه برش 800 rpm و سرعت خطی آن با توجه به قطر استوانه که 50 cm در نظر گرفته شده $20/94 \text{ m/sec}$ می باشد. ارتفاع شاسی جهت سهولت تغذیه دستگاه توسط یک شخص با قدم متوسط بصورت ایستاده 100 cm در نظر گرفته شده و عرض کار خردکن جهت خرد کردن تنه درخت (با قطر متوسط 25 cm) 40 cm طراحی شده است. دستگاه خردکن پس از طراحی و ساخت مورد آزمایش قرار گرفته و عملکرد آن مطلوب ارزیابی گردید.

۲- واژه های کلیدی

موز، خردکن.

۳- پیشگفتار

هدف اولیه طراحی و ساخت خردکن عبارت است از خرد کردن تنه درخت موز یا دقیقاً خرد کردن ساقه هوایی و شبه ساقه درخت. سطح زیرکشت موز در سال زراعی ۷۹-۷۸ بیش از ۲۴۰۰ هکتار تولید آن بالغ بر ۴۰۰۰۰ تن گزارش شده است (۱). در مناطق موز کاری پس از برداشت میوه موز درخت را از نزدیک سطح زمین قطع کرده و پاجوشها درخت جدیدی را شکل می دهند. بهمین دلیل پس از هربار برداشت میوه دهها تن تنه درخت، به ازای هر هکتار باغ، در کنار مزرعه بر روی هم انباشته می شود. این تنه ها که پس مانده های باغبانی به حساب می آیند در مرحله اول برای باغداران یک معزل می باشند که باید برداشته شوند.

بر اساس نحوه خرد کردن و انتقال مواد، خردکنها را به چهار دسته تقسیم می کنند که عبارتند از: خردکن استوانه ای با بادبزن کمکی، خردکن استوانه ای پرتاب کن، خردکن چرخ طیار و خردکن شلاقی (۵). خردکنهای استوانه ای با بادبزن کمکی، استوانه ای پرتاب کن و چرخ طیار دارای چهار قسمت اساسی می باشند که عبارتند از: واحد جمع آوری برای برش محصول و یا برداشتن محصول نوار شده از سطح مزرعه، واحد تغذیه برای تغذیه محصول بداخل واحد خردکن، واحد خردکن برای خرد کردن مواد و واحد انتقال برای خارج کردن مواد از خردکن.

قطر شبه ساقه موز بطور متوسط ۲۵ cm است، مقطع آن بشکل دایره های بهم چسبیده که هر دو دایره با الیافی بصورت مشبک به هم متصل شده اند می باشد. شبه ساقه دارای مقاومت کمی بوده و با ضربه بیل می توان آنرا قطع کرد. در صورتیکه مقطعی از شبه ساقه موز بریده شود دایره ها از یکدیگر جدا شده و شبه ساقه به قطعات کوچکتر تبدیل می شود. بدلیل درصدرطوبت بالای شبه ساقه، پس از خشک شدن، دایره های یاد شده کاملاً از یکدیگر جدا شده و حالت ترد و شکننده ای بخود می گیرند.

تیغه هایی که در خردکنهای استوانه ای بکار میروند ممکن است به چهار شکل مختلف باشند که عبارتند از: تیغه های صاف، تیغه های r شکل، تیغه های منحنی شکل و تیغه های فنجانی شکل. طول برش در خردکنها بوسیله تغییر سرعت واحد تغذیه، تغییر تعداد تیغه ها و تغییر سرعت چرخش واحد خرد کننده کنترل می شود. اجزای برش یا ابزار اصلی و اساسی برش، تیغه نامیده می شود و دارای شکل گوه مانند است، تیغه در داخل موادی که قرار است بریده شود نفوذ می کند. نیروی برش همواره تمایل دارد که مواد در حال برش را به یک سمت بفشارد، وسایل برنده مختلف دارای یک تیغه ثابت هستند. بنابراین موادی که برای برش در نظر گرفته شده است از یک طرف نگه داشته می شود تا کمکی برای عمل برش باشد (۵).

۴- مواد و روشها

این تحقیق در ۱۲ مرحله به این شرح انجام می شود: شناخت نیاز، تعریف مسئله، انتخاب الگوی مناسب، تعیین شمای کلی دستگاه (طراحی کلی)، تعیین جزئیات دستگاه (طراحی جزئی)، طراحی یا تطابق اجزاء با اهداف، رسم نقشه اجزاء، تعیین اولویت ساخت هر یک از قطعات، ساخت قطعات، سوار کردن قطعات، انجام آزمایشات مزرعه ای و رفع عیوب احتمالی. قبل از انجام این تحقیق نیاز به ساخت یک دستگاه جهت خرد کردن تنه درخت موز یا شبیه ساقه آن، که پس از برداشت میوه از نزدیکی سطح زمین قطع شده و در کنار باغ بر روی هم انباشته می شود شناسایی شده است. برای این منظور یک دستگاه خردکن طراحی و ساخته می شود.

طراحی و تهیه نقشه قطعات دستگاه خردکن

قطعات مورد نیاز دستگاه خردکن جهت خرد کردن تنه درخت موز عبارتند از: الف) شاسی، شامل: شاسی واحد خردکننده، شاسی واحد تغذیه، شاسی موتور الکتریکی، سه نقطه اتصال به تراکتور و پایه ها (ب) واحد خردکننده، شامل: صفحات جانبی، تیغه ها (تیغه های متحرک)، زیربند تیغه ها، ضد تیغه (تیغه ثابت)، استوانه، محور استوانه، یاتاقانهای محور استوانه، پوشش بالایی، پوشش زیرین و پوششهای جانبی. ج) واحد تغذیه و انتقال محصول به خارج از دستگاه، شامل: کانال تغذیه و کانال خروج محصول (د) واحد نیرو و انتقال نیرو، شامل: موتور الکتریکی، تسمه و پولیها و محور انتقال نیرو. ه) تجهیزات ایمنی، شامل: روپوش تسمه و پولی، غلاف محور انتقال نیرو و کانال ایمنی.

استوانه برش

باتوجه به اینکه متوسط قطر تنه درخت موز 25 cm می باشد، قطر استوانه برش ۲ برابر این مقدار یعنی 50 cm در نظر گرفته می شود. عرض استوانه برش باتوجه به متوسط قطر تنه درخت موز (25 cm) 40 cm در نظر گرفته شد. بدین صورت سرعت خطی استوانه برش $20/94\text{ m/sec}$ می باشد. لازم به یادآوری است که واحد خردکن قلب دستگاه محسوب شده و بنابراین ابعاد سایر قسمت های خردکن متناسب با ابعاد این قسمت طراحی می شوند.

استوانه برش از دو صفحه دایره ای شکل به قطر 50 cm و ضخامت 8 mm در طرفین ساخته می شود، که برپیرامون آن چهار عدد الوار فلزی بعنوان زیربند تیغه های متحرک با فواصل مساوی قرار میگیرد، زیر بندها بوسیله جوش، دو صفحه دایره ای یاد شده را که در فاصله 40 cm از یکدیگر قرار می گیرند به یکدیگر متصل کرده و تشکیل یک استوانه می دهند. تیغه ها با آرایش خاصی بر روی زیربندها، بوسیله پیچ و مهره محکم می شوند. در این تحقیق از بین تیغه های صاف و فنجانی شکل که در خردکنهای استوانه ای پرتاب کن بکار میروند، نوع صاف بعلت هزینه پایین و تکنولوژی ساده تر ساخت انتخاب می شود. ابعاد و زوایای تیغه به شرح زیر می باشد:

۱. عرض تیغه = 5 cm سانتیمتر
۲. ضخامت تیغه = $5/5$ سانتیمتر
۳. طول تیغه = $9/4$ سانتیمتر
۴. زاویه گوه تیغه (زاویه برش) = 30° درجه
۵. زاویه بین ردیف تیغه ها و محور مرکزی استوانه برش = 8° درجه

بعلت و ورود تنه درخت به واحد خردکن با زاویه 10° درجه نسبت به خط افق (این زاویه جهت بهبود خوراک دهی دستگاه در واحد تغذیه در نظر گرفته شده) تیغه ها نیز باید بگونه ای روی استوانه برش مستقر شوند که با سطح

افق زاویه ۱۰ درجه بسازند. طول تیغه باتوجه به محل استقرار آن به کمک نرم افزار *Mechanical Desktop* محاسبه شد. باتوجه به عرض و تعداد ردیف تیغه ها تعداد تیغه مورد نیاز در هر ردیف ۸ و برای کل استوانه ۳۲ عدد می باشد.

نحوه قرارگیری تیغه ها بر روی زیربند و استوانه

زیربند قطعه ای است که صفحات طرفین استوانه برش را به یکدیگر متصل کرده و تیغه ها را بر روی خود جای می دهد. زیربند باید با زاویه ۸ درجه نسبت به خط مرکزی استوانه قرار گیرد. بدین ترتیب تیغه های پس از دیگری باتنه درخت برخورد کرده و برش انجام می شود. هر تیغه با ۳ عدد پیچ و مهره به زیربند متصل می شود.

شاسی دستگاه

شاسی دستگاه بایستی در عین سبکی وزن بتواند استوانه برش، کانال تغذیه، تجهیزات انتقال نیرو، پوششها و یاتاقانها را بر روی خود جای داده و تحمل کافی داشته باشد، همچنین پایه های شاسی بایستی هنگام کار بخوبی دستگاه را بر روی زمین استقرار داده و لرزشهای دستگاه را جذب کنند. مقطع تیرهای شاسی باید جهت استقرار یاتاقانها از پهنای لازم برخوردار باشند. باتوجه به موارد یاد شده برای ساخت شاسی، قوطی $6 \times 6 \text{ cm}$ مورد استفاده قرار میگیرد. عرض شاسی دستگاه، بر اساس عرض استوانه برش و با در نظر گرفتن 1 cm فاصله بین صفحات و شاسی $43/6 \text{ cm}$ می باشد. ارتفاع شاسی دستگاه باتوجه به اینکه عمل تغذیه توسط کارگر و بصورت ایستاده انجام می شود، باتوجه به قدیک شخص متوسط، 100 cm در نظر گرفته می شود. طول شاسی، با رعایت کمترین فاصله بین شاسی و تیغه های استوانه خردکن، باتوجه به اینکه نوک تیغه های استوانه بر روی دایره ای به شعاع 28 cm (25 cm مربوط به شعاع استوانه و 3 cm خروج تیغه از پیرامون استوانه) و با احتساب 2 mm فاصله بین نوک تیغه ها و شاسی $56/4 \text{ cm}$ در نظر گرفته می شود. بر روی شاسی محلی برای سوار شدن دو پولی و محورهای آنها در نظر گرفته شده است که نیروی محور تواندهی تراکتور را دریافت می کنند. بر روی شاسی، سه نقطه اتصال بر اساس استاندارد *ASAE* گروه II در نظر گرفته شده است که دستگاه را به تراکتور متصل می کند (۵). طول کانال تغذیه باتوجه به ارتفاع زیاد تنه درخت موز، جهت استقرار مناسب تنه بر روی کانال تغذیه 100 cm در نظر گرفته شده است. عرض این کانال تابع عرض استوانه برش می باشد.

ظرفیت نظری خردکن و طول نظری قطعات بریده شده

در طراحی هر دستگاهی باید تعیین کرد که انجام چه مقدار کار از دستگاه ساخته شده مورد انتظار می باشد. ظرفیت نظری خردکن با فرمول روبرو محاسبه می شود (۳):

$$m_f = \frac{\rho_f \times A_t \times L_c \times \lambda_k \times n_c}{6 \times 10^8}$$

که در آن:

m_f = ظرفیت نظری یا شدت تغذیه (kg/sec) ρ_f = وزن مخصوص محصول (kg/m^3)

A_t = مساحت مقطع محصول ورودی به دستگاه (cm^2) L_c = طول نظری قطعات (mm)

λ_k = تعداد ردیف تیغه های استوانه برش n_c = سرعت دورانی استوانه برش (r.p.m.)

$$L_c = \frac{60000 \times V_f}{\lambda_k \times n_c}$$

طول نظری قطعات با فرمول روبرو محاسبه می شود:

که در آن: L_c = طول نظری قطعات (mm) V_f = سرعت تغذیه (m/sec)

λ_k = تعداد ردیف تیغه های استوانه برش n_c = سرعت دورانی استوانه برش

با احتساب سرعت تغذیه 5 m/min ، تعداد ۴ ردیف تیغه، دور استوانه برش 800 rpm و وزن مخصوص تنه درخت موزبومی منطقه باهو کلات که براساس اندازه گیریهای انجام شده بطور متوسط $513/53 \text{ kg/m}^3$ می باشد، طول نظری قطعات و ظرفیت نظری خردکن با توجه به مقادیر بالا به ترتیب $1/56 \text{ mm}$ و kg/sec محاسبه گردید.

توان مصرفی خردکن

توان لازم برای کارکرد خردکن از مجموع سه مورد زیر بدست می آید (۳):

۱- توان لازم برای خرد کردن محصول که برای محاسبه آن از فرمول زیر استفاده می شود (۳):

$$P_c = \frac{1000 \times c_f \times F_{s \max} \times m_f}{\rho_f \times L_c}$$

که در آن: P_c = توان مصرفی خردکن (kW) m_f = شدت تغذیه (kg/sec)

ρ_f = جرم مخصوص مواد در گلوگاه خردکن (kg/m^3) L_c = طول نظری قطعات (mm)

$F_{s \max}$ = بیشترین نیروی برش ویژه (N/mm از طول ثابت)

c_f = نسبت نیروی برش متوسط به بیشترین نیروی مصرفی برش

۲- توان لازم برای فائق آمدن بر اصطکاک بین استوانه برش و پوسته آن که برای محاسبه آن از فرمول زیر استفاده می شود.

$$P_f = \frac{\beta \times \mu \times m_f \times v^2}{1000}$$

که در آن: P_f = توان جذب شده در اثر اصطکاک مالشی (kW)

β = متوسط طول قوسی از پوسته که مواد خرد شده به آن مالیده می شوند (رادیان)

μ = ضریب اصطکاک بین مواد خرد شده و پوسته فلزی ماشین

m_f = شدت تغذیه محصول (kg/sec)

v = سرعت محیطی استوانه برش (m/sec)

۳- توان لازم برای شتاب دادن به قطعات علوفه در استوانه برش که برای محاسبه آن از فرمول زیر استفاده می شود

$$P_{\text{accel}} = \frac{m_f \times v^2}{2000}$$

که در آن: P_{accel} = توان لازم برای شتاب دادن به محصول خرد شده (kW)

v = سرعت محیطی استوانه برش (m/sec)

توان کل موردنیاز خردکن از مجموع سه موردیادشده بدست می آید:

$$P_t = P_c + P_f + P_{accel}$$

که در آن:

$$P_t = \text{توان کل موردنیاز خردکن } (kW)$$

$$P_c = \text{توان لازم برای خرد کردن محصول}$$

$$P_f = \text{توان جذب شده در اثر اصطکاک مالشی}$$

$$P_{accel} = \text{توان لازم برای شتاب دادن به محصول خردشده}$$

توان موردنیاز خردکن با فرمولهای یادشده محاسبه گردیده و با احتساب فاکتور ایمنی پیشنهادی برای خردکنها $n=1/2$ برابر $9/6 kW$ می باشد (۲).

محاسبات تسمه و پولی سیستم انتقال

برای انتقال توان چرخشی محور تواندهی تراکتور و موتور به استوانه برش سیستم تسمه و پولی انتخاب گردید. بدین منظور و بر اساس محاسبات انجام شده تسمه نوع B انتخاب می شود. پروفیل این تسمه $17 \times 11 (L \times H)$ میلی متری می باشد (۲).

$$D = \frac{60v}{\pi \times n}$$

قطر فلکه هارابا فرمول روبرو محاسبه می کنیم:

$$n = \text{تعداد دور فلکه در دقیقه } (rpm)$$

$$v = \text{سرعت تسمه } (m/sec)$$

$$L = \pi(R + R') + \frac{(R - R')^2}{E} + 2E$$

طول تسمه با استفاده از فرمول روبرو محاسبه می شود:

$$R = \text{شعاع فلکه بزرگتر } (mm)$$

$$L = \text{طول تسمه } (mm)$$

$$E = \text{فاصله دو محور } (mm)$$

$$R' = \text{شعاع فلکه کوچکتر } (mm)$$

بر اساس محاسبات انجام شده در صورتیکه از موتور الکتریکی بعنوان منبع نیروی استوانه برش استفاده شود قطر فلکه کوچک $202 mm$ ، قطر فلکه بزرگ $358 mm$ ، فاصله محورهای دوفلکه از یکدیگر برابر قطر فلکه بزرگ $358 mm$ و طول تسمه $1700 mm$ می باشد. در صورتیکه از محور تواندهی تراکتور برای چرخاندن استوانه برش استفاده شود قطر فلکه کوچک $358 mm$ ، قطر فلکه بزرگ $530 mm$ ، فاصله محورهای دوفلکه برابر قطر فلکه بزرگ $530 mm$ و طول تسمه برابر $2131 mm$ می باشد. در هر دو وضعیت به تعداد ۴ رشته تسمه جهت انتقال نیرو نیاز است.

محور استوانه برش

قطر محور استوانه برش بر اساس تئوری تنش برشی ماکزیمم^۱ با استفاده از فرمول پیشنهادی $ASME$ بصورت

$$\tau = \frac{16}{\pi d^3} \sqrt{(c_m \times M)^2 + (c_t \times T)^2} \quad \text{زیر طراحی می شود (6):}$$

$$\tau = \text{تنش برشی مجاز } (kg/mm^2) \quad d = \text{قطر محور } (mm)$$

$$c_m, c_t = \text{ضرایب تصحیح خستگی و شوک } (Fatigue and Shock)$$

$$M = \text{بیشترین گشتاور خمشی } (Maximum Bending Moment) (kg - mm)$$

$$T = \text{بیشترین گشتاور پیچشی } (Maximum Torsional Moment) (kg - mm)$$

قطر محور استوانه برش با استفاده از فرمول بالا 29.7 mm محاسبه شده و با توجه به پیشنهاد ضریب اطمینان $1/6$ برای محورهایی که دوسر آنها در یاتاقان قرار دارد قطر محور بصورت زیر محاسبه می شود:

$$d = 29.7 \times 1.6 = 47.5 \text{ mm}$$

با توجه به قطر محاسبه شده برای محور استوانه برش محور استاندارد با قطر 50 mm برای این طرح انتخاب می گردد، بنابراین محور استوانه برش به قطر 50 mm از محور مرکزی استوانه برش گذشته و درون دو عدد یاتاقان قرار می گیرد. طول این محور با توجه به عرض استوانه برش، شاسی دستگاه و در نظر گرفتن محلی برای سوار شدن پولی و رعایت فاصله لازم بین پولی و شاسی دستگاه $66/3 \text{ cm}$ در نظر گرفته می شود. محاسبات یاتاقان محور استوانه برش

$$\frac{L_e}{10^6} = \left(\frac{c}{F_e} \right)^n \quad \text{برای طراحی یاتاقان محور استوانه برش از فرمول روبرو استفاده می شود (6):}$$

که در آن: $L_e =$ عمر یاتاقان (تعداد میلیون دور) $F_e =$ بار وارد بر یاتاقان (kg) $c =$ محک بار مبنا

$$n = \text{ضریب ثابت برای یاتاقانهای ساچمه ای} = 3 \quad \text{و برای یاتاقانهای غلطکی} = 3/334$$

عمر یاتاقانها برای ماشینهای کشاورزی که بطور متناوب از آنها استفاده می شود $8000 - 4000$ ساعت پیشنهاد شده است (6 و 7). بار وارده بر یاتاقانهای استوانه برش عبارتند از: وزن استوانه، تیغه ها و محور استوانه که بر دو یاتاقان وارد می شود و نیروی ناشی از بار وارده از طرف تسمه انتقال نیرو.

با توجه به جداول انتخاب یاتاقانها، یاتاقان نوع ساچمه ای یک ردیفه با شیار عمیق از نوع $SKF6010$ برای این طرح انتخاب می شود. سایر مشخصات این یاتاقان بصورت زیر می باشد:

$$\text{قطر داخلی} = 50 \text{ mm} \quad \text{قطر خارجی} = 80 \text{ mm} \quad \text{ضخامت} = 16 \text{ mm}$$

$$\text{محک بار مبنا در حالت استاتیکی} = 1370 \text{ kg} \quad \text{محک بار مبنا در حالت دینامیکی} = 1700 \text{ kg}$$

$$\text{بیشترین دور قابل حصول} = 8000 \text{ rpm}$$

دو عدد یاتاقان با مشخصات فوق بر روی شاسی استوانه برش بوسیله پیچ و مهره سوار می شود. محور و یاتاقانهای پولی محرک

قطر محور پولی محرک بر اساس محاسبات انجام شده برای استوانه برش برابر قطر محور استوانه برش در نظر گرفته می شود. برای این محور دو عدد یاتاقان مانند آنچه برای محورهای استوانه برش مورد استفاده قرار گرفت بکار میرود. بر روی شاسی محلی برای سوار شدن محور و یاتاقانهای پولی محرک در نظر گرفته می شود.

کانال تغذیه

همانگونه که اشاره شد خوراک دهی دستگاه خردکن توسط کارگرانجام می شود. برای اینکار تنه درخت بایستی توسط کارگر بدخل واحد خردکن وارد شود، بنابراین به یک کانال تغذیه نیازی باشد. این کانال که به تبعیت از شاسی واحد تغذیه باز اویه 10 درجه نسبت به سطح افق قرار می گیرد دارای دیواره هایی برای نگهداری تنه در هنگام تغذیه می باشد و از ورق گالوانیزه به ضخامت 3 mm ساخته می شود.

پوششها

استوانه برش درحین کارمحصول راخردکرده وموادخردشده به همراه تیغه هازقسمت زیراستوانه به طرف عقب خردکن حمل می شوند. سرعت زیاداستوانه باعث پرتاب شدن مواد خردشده به اطراف شده وهمچنین تیغه های استوانه درحین کاربسیارخطرناک می باشند، بهمین دلیل اطراف استوانه بایدباپوششهایی مسدودشود، براین اساس قطعات موردنیاز زیربرای اینکارعبارتنداز:دیواره ها، شامل دیواره عقب وجلو، پوشش بالایی، پوشش پائینی و پوشش کانال تخلیه. جهت ساخت اجزای یادشده ازورق گالوانیزه به ضخامت 3 mm استفاده می شود.

مراحل ساخت وسوارکردن قطعات برروی شاسی

قطعات مختلف دستگاه خردکن بترتیب زیرساخته می شوند:

۱- شاسی	۱۵- ساخت دیواره ها، پوشش بالا، پائین وکانال
۲- صفحات جانبی استوانه برش	تخلیه
۳- سوراخکاری محل استقرارمحوراستوانه برش	۱۶- ساخت کانال تغذیه
۴- زیربندها	۱۷- سوارکردن دیواره ها
۵- تیغه ها	۱۸- سوارکردن استوانه برش
۶- سوراخکاری تیغه ها	۱۹- سوارکردن دیواره ها
۷- سوراخکاری زیربندها	۲۰- سوارکردن پوشش پائینی
۸- ساخت محوراستوانه	۲۱- سوارکردن پوشش کانال تخلیه
۹- سوارکردن محوراستوانه	۲۲- سوارکردن کانال تغذیه
۱۰- سوارکردن زیربندهابروی استوانه برش	۲۳- سوارکردن محورپولی محرک برروی یاتاقانها
۱۱- سوارکردن تیغه هابروی زیربند	۲۴- سوارکردن پولی متحرک
۱۲- ساخت محورپولی محرک	۲۵- سوارکردن پولی محرک
۱۳- سوارکردن یاتاقانهای محوراستوانه برش	۲۶- سوارکردن سه نقطه اتصال
۱۴- سوارکردن یاتاقانهای محورپولی محرک	۲۷- سوارکردن تسمه
- پس ازاتمام کارساخت، قطعات برروی شاسی سوارمی شوند. شکلهای (۱و۲) دستگاه ساخته شده رانشان می دهند.

آزمایشات مزرعه ای

پس ازساخت دستگاه آزمایشاتی جهت بررسی عملکرددستگاه ورفع عیوب احتمالی انجام شد. دراین آزمایشات ضمن خردکردن شبه ساقه موزوضعیت کلی عملکرددستگاه موردبررسی قرارگرفت. درکل عملکرددستگاه رضایتبخش بوده وعمل خردکردن شبه ساقه موزرا به نحوبسیارمطلوب انجام می دهد.

۵- نتایج

دستگاه خردکن طراحی شده پس از مونتاژ و انجام آزمایشات استاتیکی (بدون محصول)، تحت آزمایشات مزرعه ای قرار گرفت، تنه درخت موز از موز کاربهای جیرفت تهیه شده جهت انجام آزمایشات زیر توسط دستگاه خردشد: ۱- ظرفیت موادی ۲- اندازه قطعات خردشده جهت اندازه گیری ظرفیت موادی دستگاه از فرمول زیر استفاده شد (۴):

$$\text{مقدار محصول خردشده (تن)} = \frac{\text{ظرفیت موادی (ساعت / تن)}}{\text{زمان (ساعت)}}$$

برای اینکار زمان شروع به کار دستگاه با کرنومتر ثبت شده و کارگران در شرایط معمول اقدام به خرد کردن تنه درخت بادستگاه نمودند. زمان کاربرای هر تکرار نیم ساعت بود. اینکار ۵ بار تکرار شد. در هر بار انجام آزمایش وزن محصول خردشده اندازه گیری و یادداشت گردید. پس از محاسبه متوسط وزن محصول خردشده در ۵ بار تکرار ظرفیت موادی خردکن با فرمول یادشده محاسبه گردید. نتیجه نشان می دهد ظرفیت موادی دستگاه $2/54 \text{ ton/hr}$ می باشد. در حین انجام آزمایش توسط کرنومتر دیگری، همزمان با ثبت زمان توسط کرنومتر اول، زمان مفید انجام کار توسط کارگران ثبت گردیده و بازه کار آنان توسط فرمول زیر محاسبه شد (۴).

$$\text{زمان مفید انجام کار در یک دوره کاری} = \frac{\text{بازده کارگر}}{100} \times \text{کل زمان صرف شده در یک دوره کاری}$$

متوسط بازده کار کارگران در ۵ تکرار $76/4\%$ بود.

برای ارزیابی عملکرد خردکن، یکنواختی قطعات خردشده توسط دستگاه مورد بررسی قرار گرفت. برای اینکار نمونه تصادفی از محصول خردشده تهیه و عرض قطعات خردشده اندازه گیری شد، سپس متوسط اندازه های بدست آمده محاسبه گردید. اینکار ۷ بار تکرار گردید. نتایج حاصله عبارتند از: $4/6$ ، $5/1$ ، $4/2$ ، $4/8$ ، $5/3$ ، $4/2$ و $4/7 \text{ cm}$. نتایج بدست آمده در قالب آزمون دو طرفه t با اندازه تئوری قطعات یعنی 5 cm (عرض تیغه ها) مقایسه گردید. اختلاف بین تیمارها در سطح احتمال 5% معنی دار نگردید. بنابراین یکنواختی خرد شدن قطعات توسط دستگاه قابل قبول می باشد.

۶- منابع

۱. آمارنامه کشاورزی. ۱۳۸۰. وزارت جهاد کشاورزی، معاونت برنامه ریزی و اقتصادی، دفتر آمار و فن آوری اطلاعات. نشریه شماره ۸۰/۰۳.
۲. برقی، علی محمد. ۱۳۷۷. اجزاء ماشین. جلد اول، انتشارات دانشگاه تهران.
۳. بهروزی لار، منصور. ۱۳۷۸. اصول طراحی ماشینهای کشاورزی. مرکز انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.
۴. زارعیان، سلیمان. ۱۳۷۳. جزوه درسی مکانیزاسیون کشاورزی. دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز.
۵. منصوری راد، داود. ۱۳۷۵. تراکتورها و ماشینهای کشاورزی. جلد دوم. انتشارات دانشگاه بوعلی سینا

6. Kewal, P. and B. L. Juneja. 1984. *Machine Design*. Dhanpat Rai and sons.
7. Shigley, J. E. 1986. *Mechanical Engineering Design*. McGraw-Hill book company.

6-Abstract

Total area under banana crop was reported more than 2400 Hectares with production 40000 Tons in year 1999-2000. In country, banana stems which are horticultural residues are not used. In this study, a chopper was designed and developed for chopping banana stems. The compost or mulch can be produced from these chopped stems. Mulch is used as a cover on the soil level and is effective in prevention of evaporation and soil hotness. It also improves soil physical conditions.

For this purpose a chopper was designed in 12 stage and its parts were made according to drawings of mechanical desktop software. The chopper has 2.1 kg/sec theoretical capacity and 15.44 power consumption. The chopper has 4 knife rows with 8 blades in each one. Chopping cylinder rotates 800 rpm with the velocity of 20.24 m/s. Frame height is considered 100 cm in order for a person to feed the chopper. The chopper width is designed 40 cm for cutting the stems with medium diameter (25 cm). The chopper was tested after design and manufacture and its operation was evaluated as acceptable.